

ירושלים, כ"ה באלול התשנ"ח
16 בספטמבר 1998

ס.י. N9851455
תיק 47

אל: סגני המנהלים הכלליים למינהל ומשאבי אנוש במשרדי הממשלה
וביחידות הסמך

שלום רב,

הנדון: יישום החוק והתקנות למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998

ביום 20.9.98 ייכנסו לתוקף החוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998 (להלן: "החוק") והתקנות למניעת הטרדה מינית (חובות מעביד), התשנ"ח-1998 (להלן: "התקנות"), מכוחם נקבע התקנון לדוגמא, בדבר הטרדה מינית או התנכלות והטיפול בהן, אשר הותאם על-ידי נציבות שירות המדינה לצורכי שירות המדינה (ראה בנספחים לחוזר זה).

בהתאם לקבוע בתקנות, הריני מבקש להביא לידיעתכם את תמצית הוראות החוק, התקנות והתקנון המותאם, ואת הפעולות הנדרשות לביצוע על-ידי משרדי הממשלה, כקבוע בהוראות אלה, כדלקמן:

1. מטרת החוק ותחולתו

1.1 חוק זה מטרתו לאסור הטרדה מינית והתנכלות על רקע מיני, כדי להגן על כבודו של אדם, על חירותו ועל פרטיותו, וכדי לקדם שוויון בין המינים. מעשים אלה הנם בגדר עבירה פלילית ועילה לתביעה בנזיקין, החל בכניסתו של החוק לתוקף.

החוק מגדיר וקובע מפורשות, כי מעביד שלא ימלא חובותיו על-פי החוק והתקנות, כמפורט להלן, יהיה אחראי לעוולה אזרחית, שעשה עובדו או ממונה מטעמו במסגרת יחסי העבודה, כקבוע בסעיף 6 לחוק ובסעיף 7 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988.

1.2 למען הסר ספק, מובהר כי חוזר זה, לרבות התקנון המותאם המצורף לו, חל על כל משרדי הממשלה, יחידות הסמך ועובדיהם, אשר לגביהם חל התקשי"ר, לרבות עובדי קבלן כוח אדם (תקנה 1) וכן כל עובד חיצוני, המועסק בפועל במשרד ממשלתי, אם באמצעות גוף אחר ואם בכל דרך אחרת (להלן: "עובד חוץ").

1.3 הטרדה מינית והתנכלות פוגעות ביחסי העבודה ועומדות בניגוד למדיניות שירות המדינה.

1.4 הגדרותיהן המפורשות של עבירות ההטרדה המינית וההתנכלות מצויות בסעיף 3 לחוק.

2. אמצעי מנע

בהתאם לחוק ולתקנות מחויבים המשרדים ויחידות הסמך, כמו גם נציבות שירות המדינה, לנקוט אמצעים סבירים, בנסיבות העניין, כדי למנוע הטרדה מינית או התנכלות במסגרת יחסי העבודה (כהגדרתם בסעיף 2 לחוק), ולטפל בכל מקרה כאמור, ולשם כך עלינו לנקוט את הפעולות המפורטות להלן:

2.1 פרסום -

2.1.1 חובה על כל משרדי הממשלה ויחידות הסמך (להלן: "המשרדים") לתלות חוזר זה, בצירוף נספחיו: החוק, התקנון והתקנון המותאם, במקום בולט לעין במשרד (רצוי בסמוך לשעון הנוכחות), על-מנת לוודא שהוראות החוק, התקנות והתקנון המותאם יובאו לידיעת כל עובד מעובדי המדינה, לרבות עובדי חוץ.

2.1.2 על מנהלי משאבי אנוש במשרדים וביחידות הסמך לוודא כי התקנון המותאם יימסר במסירה אישית לכל עובד מעובדי המדינה, לרבות עובדי חוץ.

2.1.3 בנוסף, מחויב המשרד להעמיד לעיונו של כל עובד מעובדיו, לרבות עובדי חוץ, את הוראות החוק, התקנות והתקנון המותאם, ולמסור להם על-פי בקשתם עותק מהוראות אלה.

2.1.4 כמו כן, כל עובד חדש המתקבל לעבודה בשירות המדינה, כולל עובדי חוץ, יקבלו לידיהם עותק מהתקנון המותאם, עם כניסתם לתפקידם.

2.2 הדרכה -

2.2.1 על המשרדים מוטלת החובה להיערך לביצוע פעולות הדרכה לכלל העובדים, לרבות עובדי חוץ, שתבאנה לידיעתם את תוכן החוק, התקנות והתקנון המותאם, ותענינה על שאלות העובדים בנושא זה.

2.2.2 לחילופין ובמקרה ואין בידי המשרד כדי לספק פעולות הדרכה כאמור לכל עובדיו המבקשים זאת, על המשרדים מוטלת החובה לאפשר לעובדים להשתתף, במשך שעות העבודה, בפעולות הדרכה והסברה כנ"ל, שיארגן בתכיפות סבירה ארגון עובדים יציג או ארגוני נשים, ובלבד שאין בכך כדי לפגוע במהלך התקין של העבודה.

2.2.3 נציבות שירות המדינה תדאג לארגן פעולות הדרכה מרכזיות בנושא זה לאוכלוסיות יעד במשרדי הממשלה השונים.

3. הגשת תלונות וטיפול בהן -

3.1 כקבוע בתקנה 4 לתקנות, הנני ממנה בזאת בכתבי מינוי, בכל אחד מהמשרדים, אחראיות לטיפול בתלונות שמקורן בהטרדה מינית והתנכלות על רקע מיני, כפי שיפורט להלן:

3.2 הנני מטיל בזאת את תפקיד האחראית, בכל משרד ומשרד, על הממונה על מעמד האשה, המכהנת בתפקידה על-פי הודעת נשי"מ נז32. כתבי הסמכה יימסרו בסמוך לפרסום חוזר זה.

3.3 המשרדים יביאו מיידית לידיעת כל עובדיהם, לרבות עובדי חוץ, את שם האחראית ואת הפרטים הדרושים לשם פנייה אליה, ויציגו זאת בסעיף 11 לתקנון המותאם. על הממונים במשרדים להקל את הגישה לאחראיות וליתן לאחראית את התנאים הדרושים למילוי תפקידה.

3.4 תפקידה של האחראית הנם:

א. קבלת תלונות.

ב. קיום בירור לשם העברת המלצות לממונה על המשמעת, בדבר הטיפול במקרה של הטרדה מינית או התנכלות במסגרת יחסי העבודה.

ג. מתן ייעוץ, מידע והדרכה לעובדים הפונים אליה.

3.5 תלונה תוגש לידי אחראית על-ידי המתלונן בעצמו או על-ידי אדם אחר מטעמו, ויכול שתוגש בכתב או בעל-פה.

3.6 בתנאים בהם עובד או עובדת, מטעמים השמורים עמם, אינם מעוניינים לפנות בנושא זה לאחראית, או בנסיבות בהן לאחראית נגיעה אישית לנושא התלונה או למעורבים בה, לפיהן האחראית מנועה מבירור התלונה, יוכלו המתלוננים לפנות ישירות בתלונתם אל הממונה על קידום ושילוב נשים בשירות המדינה, אשר תשמש במקרה זה כממלאת מקום האחראית, בהתאם לתקנה 4(ד).

3.7 האחראיות תוכלנה להתייעץ בכל עת עם הממונה על קידום נשים בנציבות שירות המדינה, בנושא הנדון.

3.8 בתום בירור התלונה, בהתאם לתקנה 6 ולסעיפים 13-17 לתקנון לדוגמא, יועבר דו"ח האחראית אל הממונה על המשמעת בנציבות שירות המדינה, אשר בסמכותו להחליט על דרך פעולה, באחת משלוש דרכים, כמפורט בתקנה 7(א).

3.9 הממונה על המשמעת יפעל בלא דיחוי לביצוע החלטתו כאמור, וימסור הודעה מנומקת בכתב על החלטתו למתלונן, לנילון ולאחראית; כן יאפשר הממונה על המשמעת למתלונן ולנילון לעיין בסיכום האחראית ובהמלצותיה.

3.10 במקרה שהנילון הוא עובד חוץ יוגש דו"ח האחראית בו-זמנית לקבלן כוח האדם (תקנה 6(ח)), או למעסיקו הפורמלי של עובד החוץ.

3.11 הממונה על קידום ושילוב נשים בשירות המדינה תהא אחראית להכשרת והדרכת הממונות על מעמד האשה, וכן תדאג להוצאת תדריך כתוב לאחראית.

3.12 משרד או יחידת סמך אשר טרם מינו ממונה על מעמד האשה בהתאם להודעת נש"מ, יבצעו מינוי כזה מיידית, בתיאום עם הממונה על קידום ושילוב נשים בשירות המדינה.

4. שמירה על מעמד המתלונן ומניעת התנכלות

4.1 בחוק הוגדרה עבירה מיוחדת ומחמירה (סעיף 3(ב)), לפיה התנכלות הנה פגיעה מכל סוג שהוא, שמקורה בהטרדה מינית, או בתלונה או בתביעה שהוגשו על הטרדה מינית. לפיכך נודעת חשיבות רבה לשמירה על מעמדו של המתלונן במשרד, בהתאם לתקנה 6(ו) לתקנות ולסעיף 17(ו) לתקנון לדוגמא.

4.2 לאור האמור לעיל, על המשרד ונציבות שירות המדינה להגן על המתלונן, במהלך בירור התלונה מפני פגיעה בענייני עבודה, או פגיעה אחרת במסגרת יחסי העבודה, לרבות פגיעה בקבלה לעבודה, תנאי עבודה, שכר, קידום, השתלמות וכל גמול או הטבה אחרים.

4.3 תלונות בגין התנכלות ניתן להפנות ישירות לממונה על קידום נשים או לממונה על המשמעת בנציבות שירות המדינה או לאחראית במשרד.

5. התאמת התקנון לדוגמא לתקנות שירות המדינה - התקשי"ר

5.1 בהתאם לתקנה 8, על המדינה לערוך בתקנון לדוגמא את ההתאמות הנדרשות, לרבות התאמה הנובעת מהיקף פעילותה, מסוג פעילותה כאמור, ממספר עובדיה, משפתם, מהרכב כוח האדם ומכל תכונה אחרת, המייחדת אותה כמעביד.

5.2 מצורף בזאת כחלק בלתי נפרד מחוזר זה תקנון מותאם בנושא מניעת הטרדה מינית והתנכלות.

5.3 תקנון זה מהווה את הוראות הסדר המשמעת, החלות בנושא ההטרדה המינית וההתנכלות, המחייבות את כלל עובדי המדינה, לרבות עובדי קבלן כוח אדם ועובדי חוץ.

5.4 במקרה של סתירה בין תקנון זה לבין החוק והתקנות על-פיו, החוק והתקנות הם הקובעים, ויש לעיין בהם.

5.5 בהתאם לתקנה 11, תוך 120 יום מיום כניסת התקנות לתוקף, יתוקן התקשי"ר, ברוח החוק, התקנות והתקנון המותאם.

ב ב ר כ ה,

שמואל הולנדר

העתק : היועץ המשפטי לממשלה
המנכ"לים במשרדי הממשלה ומנהלי יחידות הסמך
פרקליטות המדינה ופרקליטי המחוזות
היועצים המשפטיים במשרדים וביחידות הסמך
חברי ההנהלה והממונים נציבות שירות המדינה
הממונות על מעמד האשה במשרדי הממשלה וביחידות הסמך
הממונים על משאבי אנוש במשרדי הממשלה וביחידות הסמך
הממונים על ההדרכה במשרדים וביחידות הסמך
עו"ד רבקה שקד, הממונה על קידום ושילוב נשים בשירות המדינה
עו"ד יגאל חיות, הממונה על המשמעת, התביעה והחקירה, נציבות שירות המדינה
עו"ד רון דול, היועץ המשפטי, נציבות שירות המדינה